

הלכות עבודה זרה פרק ג

פרק ג

סוגי עבודות

עונש העובד

א.

כל העובד עבודה זרה ברצונו בזדון - חייב כרת,

ואם היו שם עדים והתראה - נסקל.

ואם עבד בשגגה - מביא חטאת קבועה:

עבודתה בכך

ב.

עבודות הרבה קבעו עובדי עבודה זרה לכל צלם וצלם ולכל צורה וצורה,

ועבודת זה אינה כעבודת זה,

• כגון פעור שעבודתו שיפער אדם עצמו לו,

• ומרקוליס שעבודתו שיזרוק לו אבנים או יסלק מלפניו אבנים,

• והרבה עבודות כגון אלו תיקנו לשאר צלמים:

ג.

לפיכך הפוער עצמו למרקוליס, או שזרק אבן לפעור - פטור, עד שיעבוד

אותו דרך עבודתו, שנאמר "איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה

כן גם אני" (דברים י"ב:).

ומפני זה הענין צריכין בית דין לידע דרכי העבודות, שאין סוקלין עובד עבודה זו עד שידעו שזו היא דרך עבודתו.

ואזהרה של עבודות אלו וכיצא בהן הוא שכתוב "ולא תעבדם" (שמות כ"ד; דברים ה"ח) :

ד' עבודות

ד.

במה דברים אמורים, בשאר עבודות חוץ ממשתחווה וזובח ומקטיר ומנסך, אבל העובד באחת מארבע עבודות אלו לאחד מכל מיני עבודה זרה - חייב, ואף על פי שאין דרך עבודתו בכך.

כיצד, הרי שניסך לפעור, או שזבח למרקולים - חייב, שנאמר "זובח לאלהים יחרם בלתי לי"י לבדו" (שמות כ"ב:י"ט) :

ה.

זביחה בכלל עבודות היתה, ולמה יצאת, לומר לך מה זביחה מיוחדת שעובדין בה לשם, וחייב הזובח לאל אחר סקילה עליה, בין היתה דרך עבודתו בזביחה או אינה בזביחה. אף כל עבודה שהיא מיוחדת לשם, אם עבד בה לאל אחר, בין שהיתה דרך עבודתו בכך בין שאינה בכך - חייב עליה:

ו.

לכך נאמר "לא תשתחווה לאל אחר" (שמות ל"ד:י"ד) - לחייב על ההשתחוויה אפילו אין דרך עבודתו בכך, והוא הדין למקטיר ומנסך. וזורק ומנסך אחד הוא:

ז.

ספת לה צואה, או שניסך לה עביט של מימי רגלים - חייב.

שחט לה חגב - פטור, אלא אם כן היתה עבודתה בכך.

וכן אם שחט לה בהמה מחוסרת אבר - פטור, אלא אם כן היתה דרך עבודתה בכך:

ח.

עבודה זרה שעובדין אותה במקל,

שבר מקל בפניה - חייב, ונאסרת,

זרק מקל בפניה - חייב, ואינה נאסרת, שאין זריקת המקל כעין זריקת

הדם, שהרי המקל כמות שהוא, והדם מתפזר:

קבלה באלוה

ט.

המקבל עליו אחד מכל מיני עבודה זרה באלוה - חייב סקילה.

אפילו הגביה לבינה ואמר לה, "אלי אתה", וכל כיוצא בדיבור זה - חייב.

ואפילו חזר בו בתוך כדי דיבור, ואמר "אין זה אלי" - אין חזירתו כלום, אלא נסקל:

י.

העובד עבודה זרה כדרכה, ואפילו עשה דרך ביזיון - חייב.

כיצד, הפוער עצמו לפעור כדי לבזותו, או זרק אבן למרקוליס כדי לבזותו, הואיל ועבודתו בכך - חייב, ומביא קרבן על שגגתו:

יא.

העובד עבודה זרה מאהבה, כגון שחשק בצורה זו מפני מלאכתה שהיתה נאה ביותר, או שעבדה מיראתו לה שמא תרע לו, כמו שהם מדמין עובדיה שהיא מטיבה ומריעה,

אם קיבלה עליו באלוה - חייב סקילה,

ואם עבדה דרך עבודתה, או באחת מארבע עבודות, מאהבה או מיראה - פטור:

כיבוד עבודה זרה

יב.

המגפף עבודה זרה והמנשק לה, והמכבד והמרביץ לפניה, והמרחיץ לה, והסך, והמלביש והמנעיל, וכל כיוצא בדברי כבוד האלו - עובר בלא תעשה, שנאמר "ולא תעבדם" (שמות כ:ד; דברים ה:ח), ודברים אלו בכלל עבודה הן. ואף על פי כן אינו לוקה על אחת מהן, לפי שאינן בפירוש.

ואם היתה דרך עבודתה באחד מכל הדברים האלו, ועשהו לעבדה - חייב:

יג.

מראית עין

ישב לו קוץ ברגלו בפני עבודה זרה - לא ישוח ויטלנו, מפני שנראה כמשתחוה לה.

נתפזרו לו מעות בפניה - לא ישוח ויטלם, מפני שנראה כמשתחוה לה, אלא ישב ואחר כך יטול.

פרצפות המקלחות מים בפני עבודה זרה - לא יניח פיו על פיהם וישתה, מפני שנראה כמנשק לעבודה זרה:

יד.

העושה עבודה זרה לעצמו, אף על פי שלא עשאה בידו, ואף על פי שלא עבדה - לוקה, שנאמר "לא תעשה לך פסל וכל תמונה" (שמות כ"ג).
וכן, העושה עבודה זרה בידו לאחרים, אפילו עשה אותה לגוי - לוקה, שנאמר "ואלהי מסכה לא תעשו לכם" (ויקרא י"ט:ד).
לפיכך העושה עבודה זרה בידו לעצמו - לוקה שתיים:

צורות לנוי

טו.

אסור לעשות צורות לנואי, ואף על פי שאינן עבודה זרה, שנאמר "לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב" (שמות כ"ז:ט), כלומר צורות של כסף ושל זהב שהן לנויי, כדי שלא יטעו בהם הטועים וידמו שהן לעבודה.
ואין אסור לצור לנויי אלא צורת האדם בלבד:

טז.

לפיכך אין צרין לא בעץ ולא בסיד ולא באבן צורת האדם, והוא שתהא הצורה בולטת, כגון הציור והכיור שבטרקלין וכיוצא בהן.
ואם צר - לוקה.

אבל אם היתה הצורה מושקעת, או צורה של סמנין, כגון הצורות שעל גבי הלוחות והטבליות, או צורות שרוקמין באריג - הרי אלו מותרות:

יז.

טבעת שיש עליה חותם שהוא צורת אדם,
אם היתה הצורה בולטת - אסור להניחה, ומותר לחתום בה.

ואם היתה הצורה שוקעת - מותר להניחה, ואסור לחתום בה, מפני
שהנחתם תיעשה בו הצורה בולטת:

יח.

וכן, אסור לצור דמות חמה ולבנה, כוכבים ומזלות ומלאכים, שנאמר "לא
תעשון אתי", לא תעשון כדמות שמשין המשמשין לפני במרום, ואפילו על
הלוח:

יט.

צורות הבהמות ושאר נפש חיה חוץ מן האדם, וצורות אילנות ודשאים
וכיוצא בהן - מותר לצור אותן, ואפילו היתה הצורה בולטת: